

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/227/2020
Identifikačné číslo spisu:	1516204090
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1516204090.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Podielnickeho družstva DUNAJ, so sídlom v Bratislave, Vývojová 852, IČO: 00 190 667, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Matúš Meheš s. r. o., so sídlom v Bratislave, Nevädzova 6C, IČO: 36 855 430, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Matúš Meheš, proti žalovanému Q. D., bytom v D., C. XXX/XX, zastúpenému spoločnosťou InLaw, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 36, IČO: 36 716 979, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Tomáš Horský alebo konateľ a advokát Mgr. Roman Iro, o vypratanie bytu, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 49C/93/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. februára 2020 sp. zn. 7Co/5/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. mája 2018 č.k. 49C/93/2016-224 uložil žalovanému povinnosť vypratať a odovzdať žalobcovi byt č. XX, nachádzajúci sa na 3. poschodí bytového domu so súpisným číslom XXX, na C. ulici č. XX, XXX XX D., postavenom na parcelách č. XXX/X a XXX/X, zapísanom na LV č. XXXX v k.ú. W., obec BA - m.č. W., okres D. V, do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že právny zástupca žalovaného bol na nariadený termín pojednávania na deň 23. mája 2018 o 10:45 hod riadne a včas predvolaný. Predvolanie mu bolo doručené 27. februára 2018. V predvolaní bol poučený o následkoch nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Žalovaný na termín pojednávania na 23. mája 2018 o 10:45 hod volaný nebol, nakoľko bol v konaní už vypočutý a v súlade s ust. čl. 17 CSP jeho účasť na pojednávaní nebola nevyhnutná. Právny zástupca žalovaného sa bez ospravedlnenia na nariadený termín pojednávania nedostavil. Do začatia pojednávania 23. mája 2018 o 10:45 hod nebolo asistentke senátu ani zákonnej sudkyňi predložené ospravedlnenie neúčasti právneho zástupcu žalovaného. Žalobca

prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní 23. mája 2018 predniesol návrh na rozhodnutie vo veci rozsudkom pre zmeškanie. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nakoľko boli kumulatívne splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie podľa ust. § 274 CSP, mal povinnosť na návrh žalobcu rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie. Pre úplnosť súd prvej inštancie dodal, že žalobca sa domáhal splnenia povinnosti (žalobca na plnenie podľa ust. § 137 písm. a/ CSP) a zároveň predmetom konania nebol spotrebiteľský spor.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 19. februára 2020 sp. zn. 7Co/5/2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. V odôvodnení uviedol, že podľa ustanovenia § 356 písm. b/ CSP odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia. Z cit. ustanovenia teda vyplýva, že napriek tomu, že voči takýmto rozsudkom odvolanie nie je v zásade prípustné, zákon aj voči rozsudku pre zmeškanie odvolanie výnimočne pripúšťa, a to v prípade, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaný podané odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, nakoľko mal v súlade s ustanovením § 471 ods. 3 CSP postupovať v konaní podľa Občianskeho súdneho poriadku. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca podal 31. marca 2016 návrh na vydanie rozkazu na plnenie, ktorým sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť vypratať byt. Súd prvej inštancie vo veci vydal 7. apríla 2016 č.k. 49C/93/2016-25 rozkaz na plnenie, voči ktorému podal v zákonnej 15 dňovej lehote žalovaný 29. apríla 2016 odpor a následne úpravou sudcu z 2. júna 2016 nariadil na prejednanie veci na 11. novembra 2016 pojednávanie. Odvolací súd konštatoval, že na základe toho je zrejmé, že žalobný návrh, rozkaz na plnenie, odpor proti rozkazu na plnenie a i úkon súdu, ktorým na prejednanie veci nariadil pojednávanie (neaplikujúc už ustanovenia o rozkaze na plnenie podľa § 174b Občianskeho súdneho poriadku) boli urobené za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (t.j. za predchádzajúcej právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016) a fakultatívne rozkazné konanie bolo nimi ukončené. Nakoľko bolo rozkazné konanie dokončené, súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu postupoval správne, keď v danej veci po prijatí novej právnej úpravy, Civilného sporového poriadku (s účinnosťou od 1. júla 2016), ktorým bol zavedený princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem (§ 470 ods. 1 CSP), aplikoval túto novú procesnú úpravu aj na predmetné súdne konanie, ktoré bolo začaté pred dňom účinnosti Civilného sporového poriadku. Odvolací súd tak vyhodnotil odvolacie námietky žalovaného ako nedôvodné. Súd prvej inštancie podľa neho dospel k správne záveru, že boli splnené všetky procesné podmienky pre rozhodnutie o žalobe o splnení povinnosti rozsudkom pre zmeškanie žalovaného v režime Civilného sporového poriadku, nakoľko súd riadne a včas predvolal žalovaného na pojednávanie nariadené na 23. mája 2018, predvolanie na pojednávanie bolo žalovanému 27. februára 2018 riadne doručené, predvolanie na nariadené pojednávanie obsahovalo poučenie, že ak sa žalovaný nedostaví na pojednávanie, súd rozhodne rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, žalovaný sa na pojednávanie súdu nariadené na 23. mája 2018 nedostavil a ani neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami a žalobca v priebehu pojednávania navrhol súdu rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie. Dodal, že pokiaľ žalovaný poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2017, sp. zn. III. ÚS 634/2017-11 a na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2005, sp. zn. II. ÚS 264/04, tieto na prejednávaný prípad nie je možné vzťahovať.

3. Žalovaný podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odvodil z § 420 písm. f/ CSP. Nesúhlasí s tvrdeniami odvolacieho súdu a má za to, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nesprávnym procesným postupom spočívajúcim v tom, že konanie o rozkaze na plnenie začaté na návrh žalobcu 30. marca 2016 nedokončili podľa ustanovenia § 471 ods. 3 CSP podľa doterajších predpisov, t.j. podľa Občianskeho súdneho poriadku, čím znemožnili realizáciu procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu práv a záujmov žalovaného. Poukazuje na to, že formálne splnenie všetkých podmienok pre vydanie rozsudku nestačí na vydanie takéhoto rozsudku. Má za to, že aby mohol odvolací súd rozsudkom potvrdiť rozsudok pre zmeškanie súdu prvej inštancie, je okrem súčasného splnenia podmienok stanovených v predmetnom ustanovení § 274 CSP nevyhnutné, aby na predmetné súdne konanie (spor) bol súd oprávnený (povinný) aplikovať Civilný sporový poriadok ako príslušný zákonný predpis. Na základe uvedeného žiada zrušiť rozsudok odvolacieho súdu vo výroku,

ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a zároveň žiada o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalovaného ako nedôvodné odmietnuť, resp. zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ a „dovolací súd“) predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolanie) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku ďalej „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú žalobkyňou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnomu názoru, i keď vo vzťahu k § 237 ods. 1 O.s.p. dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď 1Cdo/6/2014, 2Cdo/609/2015, 3Cdo/409/2015, 4Cdo/143/2015, 5Cdo/238/2015, 6Cdo/30/2016, 7Cdo/371/2015, 8Cdo/34/2016); výslovne to však uviedol aj v niektorých rozhodnutiach, v ktorých aplikoval už právnu úpravu dovolania obsiahnutú v CSP (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Treba dodať, že o tom, aký bol v tej - ktorej veci procesný postup súdu a ako prebiehalo konanie, si dovolací súd môže urobiť obraz len zo súdneho spisu. To, ako prebiehalo pojednávanie, dovolací súd zisťuje zo zápisnice o pojednávaní.

14. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ECdo/10/2014, 3Cdo/146/2013).

15. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“, a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstať, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vytýčil termín pojednávania na 23. mája 2018, pričom v predvolaní na pojednávanie strany sporu poučil o tom, že ak sa na pojednávanie vo veci riadne a včas predvolaný nedostaví, svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlní, na návrh druhej strany rozhodne súd o žalobe rozsudkom pre zmeškanie (§ 274 a § 278 CSP) (v spise na č. l. 213). Dovolateľ sa na nariadený termín pojednávania nedostavil, doručenie mal riadne vykázané dňa 27. februára 2018 (č.l. 214), neúčast' neospravedlnil a preto súd prvej inštancie na návrh žalobcu vo veci samej rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.

17. Z poučenia vydaného rozsudku pre zmeškanie vyplýva, že súd prvej inštancie správne v súlade s § 277 CSP poučil dovolateľa o možnosti podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v lehote 15 dní odkedy sa dozvedel o rozsudku pre zmeškanie v prípade, ak zmeškal pojednávanie z ospravedlniteľného dôvodu (v spise na č. l. 226).

18. Ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 277 ods. 2 CSP sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalovanému bola známa, ktorá mu objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčast' na pojednávaní včas ospravedlnil.

19. Žalovaný v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie však neuviedol žiadne dôvody zmeškania pojednávania v zmysle § 277 ods. 2 CSP, ale len uviedol právnu argumentáciu zhodnú s obsahom odvolania proti rozsudku pre zmeškanie ako aj s obsahom dovolania.

20. Odvolací súd odôvodnil postup podľa Civilného sporového poriadku a nie podľa Občianskeho súdneho poriadku. Nakoľko bolo rozkazné konanie dokončené, súd prvej inštancie postupoval podľa odvolacieho súdu správne, keď v danej veci po prijatí novej právnej úpravy, Civilného sporového poriadku, aplikoval novú procesnú úpravu aj na predmetné súdne konanie, ktoré bolo začaté pred dňom účinnosti Civilného sporového poriadku.

21. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je daný, lebo vada zmätočnosti nebola zistená, a preto nezakladá procesnú prípustnosť dovolania.

22. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.